

network enterprise europe

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI
I TRANSFERU TECHNOLOGII
Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie

Zachodniopomorski
Uniwersytet Techniczny
w Szczecinie

FINANSOWANIE działalności innowacyjnej B+R

Wstęp

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw to często sposób i jedyna możliwość uzyskania przewagi nad konkurentami oraz możliwość zdobycia pozycji lidera na rynku. Innowacyjność przedsiębiorstw to też „być albo nie być” na polskiej i zagranicznej scenie gospodarczej. Szczególnie dla małych i średnich firm, wprowadzanie nowych produktów lub usług staje się koniecznością, by dotrzymać kroku dużym przedsiębiorstwom. Z tego powodu coraz więcej z nich zainteresowanych jest działalnością innowacyjną. Idzie za tym potrzeba zwiększania nakładów finansowych na prace badawczo-rozwojowe. Innowacyjność przedsiębiorstw wpływa także na konkurencyjność gospodarki całego kraju. Innowacja jest podstawą trwałego wzrostu gospodarczego, jednocześnie poprawiając warunki ekonomiczne i społeczne ludności. Jest procesem polegającym na przekształceniu istniejących możliwości w nowe idee i wprowadzaniu ich do praktycznego zastosowania, np. w procesie produkcji. Obecnie na polskim rynku dostępne są różne instrumenty finan-

sowania, z których mogą skorzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność - począwszy od dotacji, po instrumenty dłużne lub zaangażowanie zewnętrznego inwestora. W celu przybliżenia wybranych form źródeł finansowania działalności innowacyjnej B+R zapraszamy do zapoznania się z publikacją.

I. Pożyczka na innowacje Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Pożyczka na innowacje skierowana jest głównie do mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców. Przeznaczona jest na realizację inwestycji o charakterze innowacyjnym, na który składają się np. zakup i wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych, zakup licencji krajowych lub zagranicznych, a także zakup i montaż maszyn oraz urządzeń. Ponadto dzięki pożyczce na innowacje przedsiębiorca ma możliwość budowy, rozbudowy lub modernizacji budynków i instalacji niezbędnych do wprowadzania działań innowacyjnych, ale także

zakup usług doradczych w zakresie planowania inwestycyjnego i wdrażania nowych technologii. **Wysokość pożyczki nie może przekraczać 2 mln zł oraz 75% wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką.** Natomiast wydatki na zakup usług doradczych nie mogą przekroczyć 15%. Taka forma wsparcia przedsiębiorców udzielana jest na okres **nie dłuższy niż 10 lat.** Wnioskodawca ma również prawo do zawieszenia spłaty kapitału i odsetek w okresie inwestycji, jednak nie dłużej niż w okresie 2 lat. Wnioski o finansowanie inwestycji o charakterze innowacyjnym przyjmowane są na bieżąco, a informacje na ten temat można znaleźć na stronie: <http://www.parp.gov.pl/index/index/1069>

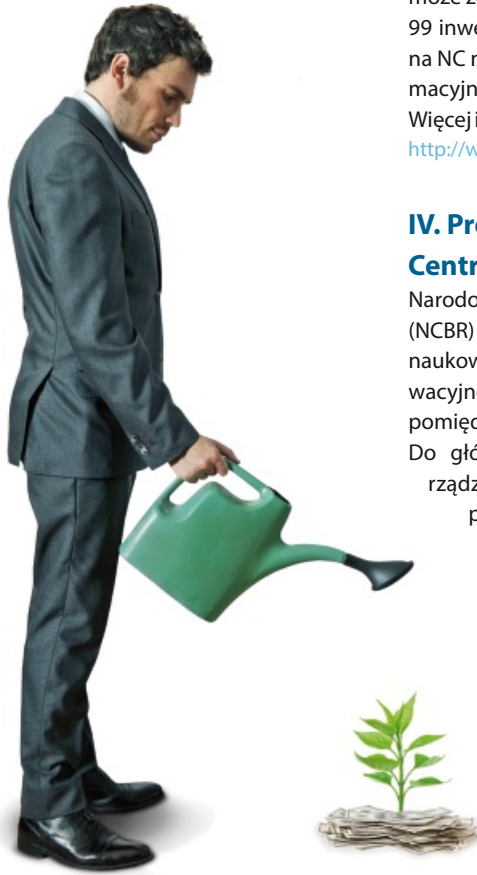
II. Leasing innowacyjny

Leasing innowacyjny jest coraz bardziej powszechnym źródłem długoterminowego finansowania różnorodnych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wzrostu majątku przedsiębiorstwa. **Polega na uzyskiwaniu różnego rodzaju dóbr inwestycyjnych, np. nowoczesnych i drogich urządzeń specjalistycznych potrzebnych w pracach B+R, na podstawie długoterminowej umowy, w której leasingodawca zobowiązuje się oddać do dyspozycji leasingobiorcy określone dobra w zamian za ustalone opłaty okresowe.** Taka forma wsparcia MŚP wydatnie zmniejsza ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia innowacyjnego. Jest alternatywą wobec kredytu, ponieważ konstrukcja leasingu neutralizuje pewne mankamenty kredytowania, tj. przy leasingu potrzebne jest mniejsze zabezpieczenie, krótsza i prostsza jest procedura, a także niższy koszt. Informacji na temat leasingu innowacyjnego można poszukiwać na stronach polskich banków komercyjnych.

III. New Connect

New Connect (NC) to rynek inwestycyjny dla młodych firm z dużym potencjałem wzrostu. Największymi zaletami tego rynku są prostota oraz niskie koszty debiutu.

Emitentami rynku New Connect są przede wszystkim małe i średnie spółki akcyjne, które są zainteresowane finansowaniem rozwoju w drodze emisji publicznej, bądź oferty prywatnej o wartości od kilkuset tysięcy do kilkudziesięciu milionów złotych. W stosunku do głównego parkietu, rynek NC charakteryzuje się dużo niższymi kosztami dla emitentów, uproszczonymi warunkami dopuszczającymi i łagodniejszymi obowiązkami informacyjnymi. Ponadto przedsiębiorstwo chcące zaistnieć na NC nie jest zobowiązane do przedstawienia tzw. prospektu emisyjnego, ani raportów kwartalnych, co stanowi kolejne ułatwienie. Przedsiębiorstwo, które ma zamiar zadebiutować na platformie giełdowej NC musi mieć status spółki akcyjnej, bądź spółki komandytowo-akcyjnej.

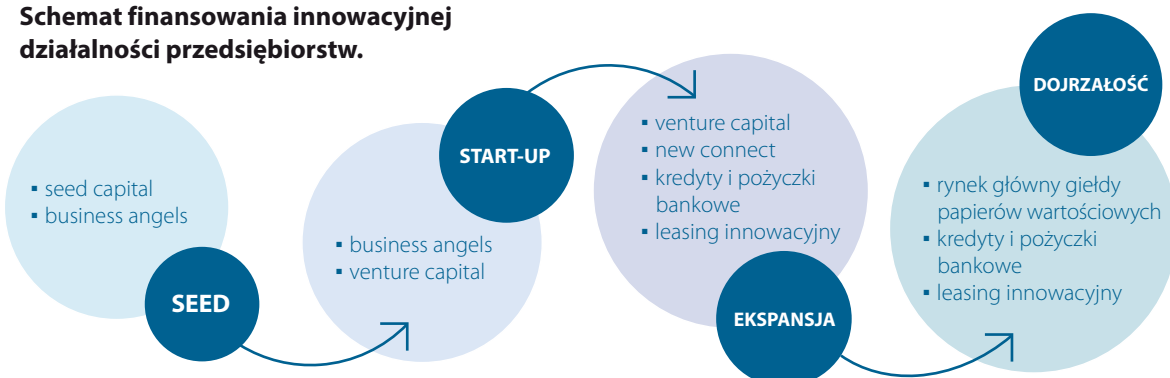

Pożądane jest, aby przedsiębiorstwo wchodzące na NC prowadziło działalność krótko, tj. nie dłużej niż ok. 4 lata oraz cechowało się wysoką dynamiką wzrostu oraz przewidywaną kapitalizacją w wysokości ok. 20 mln złotych. Możliwe są dwie drogi debiutu: oferta prywatna oraz oferta publiczna. Debiut w drodze oferty publicznej przebiega analogicznie jak na rynku podstawowym. Konieczne jest przygotowanie prospektu emisyjnego i uzyskanie zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF). Gdy oferta nie przekracza 2,5 mln euro, przedsiębiorstwo ma możliwość przygotowania memorandum informacyjnego, które również podlega zaopiniowaniu przez KNF. W przypadku oferty prywatnej nie przygotowuje się prospektu emisyjnego, a jedynie dokument ofertowy, który może zostać skierowany do maksymalnie 99 inwestorów. Ponadto przed wejściem na NC należy sporządzić dokument informacyjny, który podlega upublicznieniu. Więcej informacji na stronie: <http://www.newconnect.pl/>

IV. Programy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) realizuje zadania z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej. Działa jako platforma dialogu pomiędzy środowiskiem nauki i biznesu. Do głównych zadań NCBR należy zarządzanie i realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, które bezpośrednio przekładają się na rozwój innowacyjności. Dzięki programom realizowanym przez NCBR, przedsiębiorstwa w kooperacji z jednostkami badawczymi mają możliwość realizowania innowacyjnych badań, które przekładają się mają na innowacyjne produkty lub technologie. Z bogatej

Schemat finansowania innowacyjnej działalności przedsiębiorstw.

gamy programów oferowanych przez NCBR przedsiębiorcy powinni zwrócić szczególną uwagę na m.in. Innotech, Program Badań Stosowanych, Innomed, Gekon, Innowacje Społeczne i wiele innych. **Innotech** jest programem wsparcia nauki i przedsiębiorstw w zakresie realizacji innowacyjnych przedsięwzięć z różnych dziedzin nauki i branż przemysłu (ścieżka In-Tech), ze szczególnym wskazaniem na obszar zaawansowanych technologii (ścieżka Hi-Tech). Przedsiębiorstwa, w zależności od wielkości i wybranej ścieżki mogą liczyć na dofinansowanie od 65% do 80%. Z kolei **Program Badań Stosowanych** pozwala wesprzeć przedsiębiorców w przeprowadzeniu badań stosowanych w różnych dziedzinach nauki (ścieżka programowa A) oraz branżach przemysłu (ścieżka programowa B). Finansowane projekty mają na celu przeprowadzenie prac badawczych prowadzących do zdobycia nowej wiedzy mającej zastosowanie praktyczne. Z zakresu medycyny innowacyjnej NCBR przygotowało program Innomed. W ramach tego programu przedsiębiorcy mogą liczyć na dofinansowanie w zależności od rodzaju podejmowanych prac (przemysłowych, rozwojowych) od 30% do 70%. Z zakresu technologii proekologicznych przedsiębiorcy mogą skorzystać z programu Gekon, który również ma na celu inwestowanie w zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki. Natomiast przedsiębiorcy, którzy zaangażowani są w prace innowacyjne na rzecz poprawy jakości życia społeczeństwa mogą skorzystać z programu Innowacje Społeczne. Istotą tego programu polega na wprowadzaniu innowacji w te obszary, w których istnieje rzeczywista potrzeba innowacyjnych rozwiązań i podejmowania nowych inicjatyw społecznych.

Więcej informacji znajduje się na stronie NCBR: <http://www.ncbir.pl/>

V. Program Ramowy – Horyzont 2020

Horyzont 2020 to kolejny, po 7 Programie Ramowym, europejski program finansujący badania, obejmujący lata 2014-2020 o łącznym budżecie około 77 mld euro. Kierowany jest do jednostek badawczych oraz małych i średnich przedsiębiorstw w celu finansowania i kształtowania wszystkich inicjatyw badawczych, edukacyjnych i innowacyjnych. Komisja Europejska wychodzi z założenia, iż badania naukowe i innowacje przyczyniają się do zwiększenia komfortu życia Europejczyków poprzez opracowanie nowych inteligentnych rozwiązań w najróżniejszych dziedzinach. Z tego też powodu, w nowym Programie Ramowym przygotowano większe udogodnienia dla przedsiębiorstw. W programie przyjęto zintegrowane podejście do MŚP, poprzez które oczekuje się, że około 15% całkowitego budżetu przeznaczone będzie na walkę z wyzwaniem społecznymi oraz na technologie wspomagające i przemysłowe. Ukłonem Komisji Europejskiej w stronę przedsiębiorców jest również zamiar stworzenia punktu kompleksowej obsługi dla MŚP. Punkty te mają przede wszystkim znacznie ułatwić obsługę administracyjną aplikacji i realizacji projektu. Wsparcie dla MŚP zostało przygotowane w ten sposób, żeby objęty nim był cały proces tworzenia innowacji, począwszy od studium wykonalności poprzez fazę B+R, aż po komercjalizację. Dwie pierwsze fazy mają być wspierane za pośrednictwem instrumentów bezzwrotnych (grantów), trzecia zaś (komercjalizacja) za pośrednictwem finansowania zwrotnego,

do których zaliczany będzie instrument dłużny i instrument kapitałowy. By przedsiębiorstwo mogło uczestniczyć w Programie Ramowym – Horyzont 2020, musi uczestniczyć w międzynarodowym konsorcjum złożonym z co najmniej 3 partnerów, pochodzących z 3 państw członkowskich UE, bądź państw stowarzyszonych, a składane projekty muszą być innowacyjne na skalę europejską. Wnioski, tak jak w poprzednim – 7 Programie Ramowym, składane będą w odpowiedzi na ogłoszenie konkursowe publikowane przez Komisję Europejską. Więcej informacji w języku angielskim dostępnych jest na stronie:

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

Informacje w języku polskim:

<http://www.innowacje.zut.edu.pl/Horyzont2020>

6. Private Equity

Działalność funduszy typu private equity polega na angażowaniu środków prywatnych (lub publiczno-prywatnych) w przedsięwzięcia, dające możliwość uzyskania wysokiej stopy zwrotu. Są to inwestycje kapitałowe, które nie są notowane na giełdzie papierów wartościowych. Tego typu źródła finansowania określa się również często funduszami wysokiego ryzyka – polegają one zazwyczaj na angażowaniu środków w projekty innowacyjne, bazujące na zaawansowanych technologiach, budzące duże nadzieje na zysk, ale związane z wysokim ryzykiem inwestycyjnym. Celem tych inwestycji może być np. rozwinięcie nowego produktu lub wprowadzenie nowej technologii. Dokapitalizowanie przedsiębiorstwa polega zwyczajowo na objęciu udziałów w firmie. Inwestor, bądź grupa inwestorów, poprzez objęcie udziałów, dzieli wraz z przedsiębiorstwem ryzyko związane z realizacją pomysłu biznesowego, a w przypadku sukcesu, uczestniczą w wygenerowanych zyskach.

Fundusze **seed capital** jest to nazwa kapitału przeznaczonego na finansowanie inwestycji w najwcześniejszej fazie działania przedsiębiorstw, w tzw. fazie załączkowej. Faza ta obejmuje okres od powstania pomysłu do pojawienia się przedsiębiorstwa na rynku. Kapitał ten oznacza finansowanie przekazywane na prowadzenie badań, ocen i stworzenie koncepcji początkowej, poprzedzającej fazę rozruchu przedsiębiorstwa. Fundusze seed capital, wchodzące w inwestycję w fazie załączkowej przedsiębiorstwa, mają z reguły określone preferencje co do przedmiotu (branży) celu inwestycyjnego. Praktycznie każde przedsięwzięcie biz-

nesowe, które wykaże poważny potencjał rozwojowy i wysokie szanse na sukces może stać się przedmiotem zainteresowania, przy czym często podkreślana jest potrzeba dużego stopnia innowacyjności działań przedsiębiorstwa. W związku z tym, iż inwestycja na etapie tzw. zasiewów jest inwestycją niezwykle ryzykowną, a zyski z niej są znacznie odroczone w czasie, fundusze oczekują dużej stopy zwrotu. O okresie inwestowania decyduje branża i sytuacja rynkowa określająca perspektywy rozwojowe spółki. W zależności od tych dwóch czynników, okres inwestowania waha się od 5 do 8 lat. Listę funduszy tego typu można znaleźć na stronie:

<http://inwestycje.pl/katalog/kapital-zalazkowy>

Aniołowie Biznesu (Business Angels) również są źródłem finansowania typu private equity, skierowanym dla pełnego pomysłu przedsiębiorcy. Dzięki swoim inwestycjom wspierają sektor mikro/małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich innowacyjność we wczesnych fazach rozwoju przedsiębiorstwa. Są to głównie osoby prywatne, które w ramach zainteresowania inwestycjami w perspektywiczne firmy we wczesnym stadium rozwoju angażują własne fundusze. **Często oferują wsparcie merytoryczne dla młodych i dobrze rokujących przedsiębiorców poszukujących kapitału.** Aniołowie biznesu wykorzystują swoją wiedzę, kontakty biznesowe, doświadczenie, które składają się na tzw. smart money, w zamian za pakiet udziałów w firmie. Aniołem Biznesu zostaje osoba przede wszystkim majątna, najczęściej przedsiębiorca lub menager wysokiego szczebla, który często znajduje się na biznesowej emeryturze. Business Angels zawsze inwestują własne fundusze, w przeciwieństwie do venture capital, które zarządzają pulą środków innych kapitałodawców zgromadzonych w profesjonalnym funduszu. Aniołowie biznesu skupiają się przede wszystkim w sieciach, które często dają im anonimowość. Taka postawa wynika często z silnej motywacji i podążania za pasją chęci stworzenia czegoś nowego.

Więcej informacji na stronie:

http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_96029.asp

Fundusze **venture capital** (VC) zaliczają się do private equity i skupiają się na inwestycjach we wcześniejszych fazach rozwoju przedsiębiorstwa. Fundusze venture

Kluczowe fakty i liczby

- Budżet nowego Programu Ramowego Horizon 2020 na lata 2014-2020 będzie wynosił 77 mld EUR
- Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorstwom w programach koordynowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wynosiła łącznie 752,5 mln zł, w tym MŚP uzyskało 530,1 mln zł.
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w 2012 r. podpisało 226 umów z przedsiębiorcami w zakresie projektów krajowych na komercjalizację B+R, na łączną wartość dofinansowania ponad 300 mln zł
- W 2012 roku na rynku New Connect zadebiutowało 89 przedsiębiorstw, z czego 99,8% z nich było ofertami prywatnymi. W sumie wartość ofert debiutów na rok 2012 wyniosła 222 087 383 zł.

Wydawca:

Regionalne Centrum Innowacji
i Transferu Technologii

ul. Jagiellońska 20-21
70-363 Szczecin
tel. +48 91 449 43 54
e-mail: innowacje@zut.edu.pl
www.innowacje.zut.edu.pl

Znajdź swój najbliższy Ośrodek
Enterprise Europe Network
i dowiedz się więcej na:
www.westpoland.pl

capital oferują wsparcie kapitałowe małym, ale już prężnie funkcjonującym przedsiębiorstwom. Jeśli pomysł takiej firmy zyska uznanie zespołu inwestycyjnego funduszu, to firma może liczyć na dofinansowanie w wysokości od kilku do nawet kilkudziesięciu milionów euro. W zamian za to fundusz zostaje udziałowcem firmy, przejmując często nawet ponad 50% jej udziałów. Finansowanie oferowane jest najczęściej przez wyspecjalizowane firmy (powiązane z bankami i innymi instytucjami finansowymi) o charakterze udziałowym średnio i długoterminowym. Jest to pomoc dla MŚP na przedsięwzięcia obciążone wysokim ryzykiem, dla których kredyt bankowy jest zbyt drogi i nieosiągalny lub chęć się ryzykiem podzielić. Główny cel funduszu VC to wzrost wartości przedsiębiorstwa, a następnie odsprzedaż go innemu inwestorowi.

Więcej informacji dotyczących funduszy venture capital znaleźć można na stronie:

<http://www.psk.org.pl/new/index/php>

Opracowała: Edyta Pazura